

Crítica literària

Retrat d'uns privilegis inexistent

El gabinet dels antics és un roman escrit per Honoré de Balzac, nascut a Tours l'any 1799, un dels novel·listes francesos més celebrats de la literatura. En concret, és un dels mestres incontestables de la novel·la, gènere que especialment conreà. Entre les seves temàtiques preferides, destaca la novel·la realista de tipus psicològic: l'obra que avui ens ocupa n'és un bon exemple. El seu estil va influir en autors posteriors, com Gustave Flaubert, Émile Zola o Marcel Proust.

El roman, inclòs dins de la seva monumental obra *La Comèdia humana* —el títol de la qual no és res més que una al·lusió a la *Divina Comèdia* del renaixentista italià Dante Alighieri—, va ser publicada per primera vegada al diari *Le Quotidien* l'any 1838, i, un any més tard, en format llibre. La trama argumental de la novel·la ocorre durant l'època de la segona Restauració, moment en què es va instaurar de nou una sobirania monàrquica de la mà de Lluís XVIII i Carles X, germans del rei Lluís XVI, de la Casa dels Borbons.

La novel·la situa la seva acció a la província, i, alhora, pren com a eix temàtic les rancúnies provincianes personificades sota la família noble dels D'Esgrignon i sota la dels liberals dels Du Croisier. El protagonista principal serà el comte D'Esgrignon, Victurnien,

HONORÉ DE BALZAC
El gabinet dels antics
Edicions de 1984, 2013, 192 pág.

fill del marquès D'Esgrignon, un nen astut i intel·ligent, però profundament mimat pel seu pare i la seva tieta —en trobar-se orfe de mare, aquesta va decidir criar-lo com si es tractés el seu fill—, conductor principal de totes les desgràcies que s'acumularen sobre el seu casal. Al costat de la figura principal, Chesnel, el vell notari fidel a la família que tota la seva vida ha servit, apareixerà encarnant els ideals de prudència i estalvi, que es contraposen a l'esperit malgastador i luxuriós del jove comte.

Balzac ens presenta, doncs, un retrat realista, però alhora psicològic, de «l'autèntica noblesa provincial», que en aquells moments es trobava profundament perjudicada pels fets de 1789: la Revolució Francesa. D'Esgrignon, malgrat ser una família de la noblesa arruïnada per l'aboliment de la noblesa i oblidada per la Segona Restauració, viu amb tot tipus de pretensions en l'intent d'assolir una posició social que mai més no podrà aconseguir. Balzac, per tant, com ja ve dit, dibuixa amb

certa ironia una noblesa que es resisteix a veure's vençuda pel pas del temps i per uns canvis socials irreversibles. El resultat no pot ser cap altre que unes accions pròpies dels nobles, però ara ridícules i fora de lloc. La descripció de la pàgina vint-i-quatre sobre *El gabinet dels antics*, el saló del marquès D'Esgrignon on es reuneix la noblesa no deixa lloc a dubtes:

«Sota aquells empostissats, oripells d'un temps que ja no existia, es movien en primera línia vuit o deu vídues acabades, les unes de cap trontollant, les altres resseques i negres com mòmies; aquestes encarcerades, les altres vinculades, totes enfarfegades amb vestits més o menys estrofaris oposats a la moda [...]. Ni les pintures més còmiques ni les més serioses no han aconseguit mai la poesia errant d'aquelles dones [...].»

L'obra, publicada enguany per Edicions de 1984, ha estat traduïda per Anna Casassas i, per tant, és d'una gran qualitat. En la traducció catalana es conserva l'essència de l'original

**Griselda Oliver
i Alabau**

Llicenciada en Filologia
Clàssica
griselda_ol@hotmail.es

El gabinet dels antics

Balzac

Traducció
d'Anna
Casassas

WELA «LA CLÀSSICA»

francès: l'estil de Balzac respira en cada línia, i l'ús dels termes s'adapta als de l'època. En definitiva, una novel·la interessant per comprendre el moment històric que va donar lloc a la Segona Restauració.

Crítica cinematogràfica

Vides accelerades

RUSH

DIRECTOR: Ron Howard.
INTÈRPRETS: Chris Hemsworth, Daniel Brühl, Alexandra Maria Lara.
MÚSICA: Hans Zimmer.
GÈNERE: Biopic, drama.
123 minuts.
Estats Units, 2013.

El món de l'automobilisme ha estat portat a la pantalla en diferents ocasions i amb diferent fortuna. *Gran Prix* o *Las 24 horas de Le Mans* es van convertir fa uns quants anys en obres molt valorades pels amants d'aquesta competició.

Quan sembla que al nostre país l'afició per aquest esport està en alça arriba a les sales *Rush*, dirigida per Ron Howard i inspirada en un fet real: la rivalitat extrema existent entre els pilots James Hunt i Niki Lauda per guanyar el 1976 el campionat mundial de Fórmula 1.

Tots dos viuen fascinats pel món de la velocitat i de la Fórmula 1. Representen dues maneres d'entendre l'esport i la vida. Hunt és un seductor anglès,

amic de festes i excessos; per a ell la velocitat és encara un altre risc, una bogeria diferent de les que habitualment hi dedica la vida. Per contra, l'austriac Niki Lauda és un tipus prudent i disciplinat, ordenat i calculador; concep l'esport com una qüestió d'esforç i de

superació personal.

El duel a la pista no és només una qüestió esportiva, és, a la vegada, una disputa entre dues maneres de concebre la vida i la llibertat.

Quan semblava que la tenacitat premiaria l'esforç de Niki Lauda, aquest té un accident terrible que provoca un incendi al cotxe i cremades gravíssimes en tot el seu cos fins al punt que li desfigura el rostre.

L'accident, malgrat tot, no acaba amb la rivalitat, el respecte i l'admiració mútua que es professen tots dos esportistes; tots dos segueixen mantenint aquest duel a la pista.

Ens trobem amb una pel·lícula intensa. *Rush* és entretinguda, àgil i apassionant, capaç d'enganxar fins i tot aquells que no segueixen el món d'aquest esport. No és una pel·lícula sobre curses, és una pel·lícula sobre la història d'aquesta rivalitat que va més enllà de la pista.

Ron Howard ha disposat d'un gran pressupost per fer la que possiblement és la seva millor pel·lícula. Les imatges són impactants i el muntatge vibrant. Les interpretacions són correctes i cal destacar, això sí, la de

Daniel Brühl (Niki Lauda), que aconsegueix transmetre l'emoció i la tenacitat d'un home que pateix i que es resisteix a llançar la tovallola. La història és tensa i èpica, tan devastadora com la velocitat de les curses que s'hi mostren.

Però, el que sorprèn més del film és l'ambientació acurada que ens trasllada als anys setanta amb un realisme minuciós i una fotografia brillant magnificada per una espectacular banda sonora de Hans Zimmer.

Som davant d'un film comercial molt acurat i pensat per entretenir amb una història profundament humana. Si bé és cert que no apareixen les motivacions que mouen aquests personatges tan apassionats com apassionants, el film convida a comparar dues maneres de viure diferents i unides per la fascinació de la velocitat.

Rush és un exercici correctíssim de bon cinema; eficaç, àgil i espectacular, capaç d'atrapar l'espectador i seduir-lo durant dues hores. Des del primer minut Ron Howard aixeca la banderola i manté la tensió del relat amb el mateix pols ferm amb què els pilots subjecten el volant. Després de dues hores de metratge l'espectador surt sense saber si ha arribat a la meta però amb l'adrenalina que deixa un espectacle vertiginós i molt correcte.

Josan Montull

Salesià

josan.montull@salesians.cat

